

بررسی و تحلیل مهاجرت و نحوه مکان‌گزینی گروه‌های اجتماعی در محلات مختلف شهر یزد

فاطمه راغبیان هنزایی

(مهندس معمار ، کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری)
(مدرس دانشگاه علم و هنر استان یزد)

Email : f_raghebian@yahoo.com

چکیده

فرایند شهرنشینی در کشورهای در حال توسعه به طور کلی و در ایران به طور خاص به دلایل خاص خود در فرایندی شتابان به کلان شهری و قطبی شدن منجر شده است . گسترش بی رویه شهر یزد ، با مهاجر پذیری شدید ، تحولات جمعیتی و کالبدی نا متناسبی را به همراه داشته است . همچنین به تبع آن جدایی‌گرینی‌های اجتماعی و نابرابری‌های اقتصادی در سطح شهر رو به افزایش است . توسعه و گسترش محلات شهری یزد به ویژه در حاشیه شهر باعث جذب مهاجران جدید به این شهر بوده است و در حقیقت گسترش شهر در حواشی و اسکان مهاجران رابطه مستقیم و تعاملی با یکدیگر داشته است . پژوهش حاضر در نظر دارد جهت بررسی نحوه مکان‌گزینی گروه‌های اجتماعی مهاجر در محلات شهر یزد ، به شناسایی علل و انگیزه‌های مهاجرت و عوامل مؤثر بر نحوه مکان‌گزینی آنها بپردازد . لذا با بررسی عوامل کالبدی ، اجتماعی و اقتصادی محلات مهاجرنشین شهر و تهیه جداول ، نمودار و نقشه‌هایی با نرم افزار اتوکد به مقایسه وضعیت کالبدی ، اجتماعی و اقتصادی وارزش زمین محلات مهاجرنشین با سایر محلات شهر پرداخته است .

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که جدایی‌گرینی اکولوژیکی شهر یزد تابعی از ریشه‌های قومیتی ، وضع درآمدی مهاجران و قیمت زمین و مسکن به تبع تحولات اقتصاد کلان و ماهیت سیاستگذاری مدیریت شهری یزد در حوزه هدایت گسترش شهر و خدمات رسانی به مناطق حاشیه‌ای بوده است .

واژه‌های کلیدی : مهاجرت ، مکان‌گزینی ، جدایی‌گرینی اکولوژیکی ، گسترش شهر

۱- مقدمه

شهرها اندامواره‌های زنده‌ای هستند که رشد آنها پدیده‌ای اجتناب‌ناپذیر است (عزیزپور ، ۳۸۸، ص ۱۲۱) . یکی از ویژگی‌های عصر ما شهرنشینی و افزایش جمعیت شهرها و به تبع آن توسعه شهرهای کوچک و بزرگ است (گیلبرت و گالگر ، ۱۳۷۵، ص ۷) . مسائل شهرها متنوع و گوناگون است، مانند مسائل ساختاری، کارکردی، دسترسی، مکانی و... (نورمحمدزاده ، ۱۳۸۳، ص ۵) . چراکه در سیستم شهری بیش از دیگر سیستمها همه چیز پیچیده و ناپایدار است همه چیز در هم تنیده شده و در حال تحول مستمر است «تنها چیز ثابت درباره شهرها آن است که همواره در حال تغییرند .» (عزیزپور ، ۱۳۸۸، ص ۱۰۶) . شهرها همواره تحت تأثیر